DANSK A

22-01-2020

Undervisningsplan for EUX Studieåret, DANSK A

Dansk er et humanistisk fag, der beskæftiger sig med litteratur, sprog og medier i en national og global kontekst. Fagets kerne er tekstanalyse og tekstproduktion med udgangspunkt i viden og kundskaber om fagets stofområder. I faget anvendes et udvidet tekstbegreb, og gennem det intensive arbejde med dansksprogede tekster ud fra sproglige, æstetiske, mediemæssige og kommunikative synsvinkler forbindes oplevelse, analyse, fortolkning og refleksion. Faget beskæftiger sig med mangfoldige teksttyper i et kulturelt, historisk, internationalt, merkantilt og erhvervsrettet perspektiv.

Fagmålene er opdelt i 12 områder, der omfatter: Eleverne skal kunne

1) udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt
2) demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi
3) demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge
4) anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere
5) analysere og fortolke fiktive tekster
6) analysere og vurdere ikke-fiktive tekster
7) perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, internationale, merkantile og erhvervsrelaterede sammenhænge
8) demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden
9) demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger
10) demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger
11) navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation
12) demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder

Dansk A

UNDERVISNINGSPLAN FOR EUX STUDIEÅRET, DANSK A

GENNEMFØRT UNDERVISNING - SENDES TIL CENSOR OG ELEVER

Undervisningsforløb	TEMA/EMNE	UV tid (ca. moduler)	Elev fordybelse
1	Introduktion til Dansk A, tekstlæsning og genrer	32	10
2	Skriveprocesser og skriftlighed: Synopsis, rapport, fiktive og non-fiktive genrer	10	0
3	Litteraturhistorie: Fra middelalder til nyeste litteratur (fiktionsanalyse)	40	10
4	Retorik og argumentation (sproglig analyse)	18	7
5	Filmanalyse, medier og journalistik (ikke-fiktiv analyse/ fiktionsanalyse)	13	5
I alt	Anvendt undervisningstid	113	32

Undervisningsforløb med kort beskrivelse

Undervisningsforløb 1	Introduktion til Dansk A, tekstlæsning og genrer
Indhold	Læste tekster: • Leif Panduro: "Uro i forstæderne" (1962) • Lars Christensen: "Nytårsfortsætter" (2010) • Naja Marie Aidt: "Ond i sulet" (1993) • Karen Blixen: "Ringen" (1958) • Martha Christensen: "Glansbilleder" (1982) • VÆRK 1: Billedanalyse, Michael Kvium-billeder (besøg på Horsens Kunstmuseum) I øvrigt faglig litteratur tilsvarende emnet tekstlæsning og litterære genrer.
Omfang	Antal lektioner á 1½ time: 32
Særlig fokuspunkter	Tekstanalyse som kernen i danskfaget, det udvidede tekstbegreb, genrekendskab, non-fiktion, fiktion, faktion, analyseværktøjer, berettermodellen, komposition, personkarakteristik, miljøbeskrivelse, tematisk læsning, fortællerstemmer, perspektivering, fortolkning, hermeneutik, ontologi, epistemologi, tekstkoder, sprog, dialekt, sociolekt, abstrakt og konkret sprog, stilistik, semantik, stilniveau, stilfigurer, troper, sammenligninger, metaforer.

Berørte stofområder	• Dansk sprog, herunder sproglig variation og sprog anvendt i private, faglige og professionelle sammenhænge • Mangfoldige littercære genrer • Billeder, film og øvrige multimodale tekster • Sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, kommerciel kommunikation og øvrige erhvervsrelaterede tekster • Danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • Kanonforfattere • Litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder og historie
Væsentlige arbejdsformer	Klasseundervisning, individuel forberedelse og læsning, fælles gennemgang, pararbejde, fremlæggelser af arbejdsspørgsmål
Kompetencer til erhvervslivet	Almendannende kompetencer, kommunikation og skriftlig bevidsthed.

Undervisningsforløb 2	Skriveprocesser og skriftlighed: Synopsis, rapport, fiktive og non-fiktive genrer
Indhold	Læste tekster: • Lone Hørslev: "Egernet" (2017) + analyse • Carsten Jensen: "En makaber sightseeing" (2017) (artikel) I øvrigt: Passende faglig litteratur tilsvarende emnet skriftlighed.
Omfang	Antal lektioner á 1½ time: 10
Særlig fokuspunkter	Præsentation af tekst, resume af tekst, overskrift, indledning, afslutning, redegørelse, brug af citat, afsnitsinddeling, overgange mellem afsnit, korrektur, Artikel, kronik, essay, synopsis, rapport, tegnsætning, indledning, hoveddel, konklusion, rød tråd, optakt til EOP skrivning, kildeangivelse, citater, fodnotesystem, indholdsfortegnelse, litteraturliste, bilagsangivelser
Berørte kernestofområder	• Dansk sprog, herunder sproglig variation og sprog anvendt i private, faglige og professionelle sammenhænge • Mangfoldige littercære genrer • Billeder, film og øvrige multimodale tekster • Sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, kommerciel kommunikation og øvrige erhvervsrelaterede tekster • Digitale kommunikationsformer, herunder sociale medier • Danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • Litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber, metoder og historie
Væsentlige arbejdsformer	Klasseundervisning, individuel forberedelse og læsning, fælles gennemgang, pararbejde, fremlæggelser af arbejdsspørgsmål
Kompetencer til erhvervslivet	Almendannende kompetencer, kommunikation og skriftlig bevidsthed.

Undervisningsforløb 3	Litteraturhistorie: Fra middelalder til nyeste litteratur (fiktionsanalyse)
Indhold	Læste tekster: <u>Folkeviser</u> • Ebbe Skammelsøn • Torbens datter • Harpens Kraft • Agnete og Havmanden <u>Oplysningstiden</u> • Holberg, Ludvig: "Ægteskab og tvang" • <u>VÆRK 2</u>: Holberg, Ludvig: *Jean de France* • Wollstonecraft, Mary: Uddrag af *Forsvar for kvinders rettigheder* (1792) <u>Romantikken</u> • Andersen, H. C: "Klokken" (1845) • Oehlenschläger, Adam: Der er et yndigt land (1823) • Aarestrup, Emil: "Angst" (1838, nutidig retstavning) • <u>VÆRK 3</u>: Blicher, St. St.: "Hosekræmmeren" (1829 <u>Det moderne gennembrud</u> • Pontoppidan, Henrik: "Bonde-Idyl" (1883) • Bang, Herman: "Den sidste balkjole" (1887) • Skram, Amalie: *Constance Ring* (1885) (uddrag) • Bornedal, Ole: "Liktorernes tyranni" (*Weekendavisen d. 17.11* 2017) (uddrag) <u>1900-tallets litteratur</u> • Nexø, Martin Andersen: "Lønningsdag" (1900) • Jensen, Johannes V.: "Paa Memphis Station" (1904) • Hansen, Martin A.: "Paradiscæbler" (1953) • Rifbjerg, Klaus: "Livet i badeværelset" (1960) • Seeberg, Peter: "Patienten" (1962) <u>Nyrealisme</u> • Ejersbo, Jakob: "Sushi Sunshine" (2000) • Aidt, Naja Marie: "Som englene flyver" (1993) • Korsgaard, Thomas: "Vintermedister" (2017) • <u>VÆRK 4:</u> Madsen, Ole Christian: *Nordkraft* (2005) (film) I øvrigt: Passende faglig litteratur tilsvarende emnet litteraturhistoriske perioder.
Omfang	Antal lektioner á 1½ time: 40
Særlig fokuspunkter	Tekster som tidsbilleder, perioder og stilarter, kunst, arkitektur, forfatterportrætter, kulturhistorie, oplysningstiden, romantikken, universalromantik, nationalromantik, biedermeier, Det Moderne

	Gennembrud, udvikling i by og på land, kvinders placering i samfundet, sædelighedsfejde, naturalisme, symbolisme, realisme, modernisme, eksistentialisme, modernisme og nyrealisme.
Berørte kernestofområder	• Dansk sprog, herunder sproglig variation og sprog anvendt i private, faglige og professionelle sammenhænge • Mangfoldige litterære genrer • Billeder, film og øvrige multimodale tekster • Danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • Mindst én folkevise og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg • Mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker • Oversatte tekster, der bidrager til at perspektivere dansksprogede tekster i en nordisk, europæisk eller global sammenhæng • Litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber, metoder og historie
Væsentlige arbejdsformer	Klasseundervisning, individuel forberedelse og læsning, fælles gennemgang, pararbejde, fremlæggelse af arbejdsspørgsmål.
Kompetencer til erhvervslivet	Almendannende kompetencer, kommunikation og skriftlig bevidsthed.

Undervisningsforløb 4	Retorik og argumentation (sproglig analyse)
Indhold	Læste tekster: • Andersen, Benny: ”Vi to” (2013) • Hassen, Yahya ”Barndom” (2013) • Kristensen, Tom ”Det blomstrende slagsmål” (1920) • Grundtvig, N. F. S. ”Dejlig er den himmelblå” (1853) • Ingemann, B. S.: ”Julen har bragt velsignet bud” (1839) • Taler: Nytårstaler af Dronningen og Statsministeren, Martin Luther Kings I have a dream tale, • Tekst: Kronik af Christina Anderskov: ”Ingen er blevet smukkere af at få at vide, at de er grimme” (2010) + sproglig analyse • Mini-opgave: Eksempler på god og dårlig kommunikation • Terkel i Knibe - Stuarts bryllupssang til Beate og Leon/ dårlig kommunikation • Afrikasangen i nyindspilning/god kommunikation • Sidney Lee tror jorden er flad (Se &Hør) - dårlig retorik • Nelson Mandelas tale til Sports award 2000, Monaco - god retorik • Villy Søvndal - tale til SFs landsmøde på engelsk - dårlig retorik

	• Unicef - sang om børnekonventionerne diverse danske kunstnere - god retorik • Rasmus Paludan klip - dialogmøde i Horsens - dårlig retorik • TV2 reklame - alt det vi deler - god retorik • Stram Kurs: Huxi Bach møder Pernille Pedersen - Kandidat i Sjællands Storkreds - dårlig retorik • The DNA journey Momondo - god retorik • Yahya Hassan interview med Allan Silberbrandt Tv2 - dårlig retorik • Steve Jobs tale på et universitet - god retorik • VÆRK 5: Film: Jan Guillou, "Ondskaben", (2003) (norsk / svensk) I øvrigt: Passende faglig litteratur tilsvarende emnet retorik og argumentation.
Omfang	Antal lektioner á 1½ time: 18
Særlig fokuspunkter	Det retoriske pentagram, appelformerne logos, etos og patos, sproglige virkemidler, kropssprog, Aristoteles fem faser: inventio, dispositio, elocutio, memoria, actio, metaforer, gentagelser, stilistik, lejlighedstale, den politiske tale, den juridiske tale, argumentation, Toulmins argumentationsmodel, påstand, belæg, hjemmel, klassiske taler gennem tiden.
Berørte kernestofområder	• Dansk sprog, herunder sproglig variation og sprog anvendt i private, faglige og professionelle sammenhænge • Mangfoldige litterære genrer • Billeder, film og øvrige multimodale tekster • Sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, kommerciel kommunikation og øvrige erhvervsrelaterede tekster • Digitale kommunikationsformer, herunder sociale medier • Danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • Mindst én folkevise og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg • Mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker • Svenske og norske tekster på originalsprog • Oversatte tekster, der bidrager til at perspektivere dansksprogede tekster i en nordisk, europæisk eller global sammenhæng • Litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber, metoder og historie
Væsentlige arbejdsformer	Klasseundervisning, individuel forberedelse og læsning, fælles gennemgang

	pararbejde, fremlæggelse af arbejdsspørgsmål, skriftlige øvelser.
Kompetencer til erhvervslivet	Almendannende kompetencer, kommunikation og skriftlig bevidsthed.

Undervisningsforløb 5	Filmanalyse, medier og journalistik (ikke-fiktiv analyse/ fiktionsanalyse)
Indhold	Læste tekster: • Kortfilm: "Der er en yndig mand" (2003) • Dokumentarfilm: "Ryd forsiden" (2019) fra www.dr.dk • Selin, Mikkel: "Efter valggyser: Donald Trump vinder præsidentvalget" (*Ekstra Bladet* 9. november 2016) (nyhedsartikel) • Madsen, Kristian: Sensation: Donald Trump er USA's næste præsident" (*Politiken* 9. november 2016) (nyhedsartikel) • Faber, Kim: "Blod mod blod" (*Politiken*, 24. april 2005) (fortællende journalistik) • Fugl, Mette: "Vis bare bryster, men lad være med at kalde det feminisme" (*Politiken, 7*. januar 2017) (debatindlæg) • Haag, Jens: "Den tyste invasion er begyndt. Sæt hegn op. Lad geværet!" (*Information*, 12. juli 2017) (kronik) • VÆRK 6: Krogh, Mikala: *Ekstra Bladet – uden for citat* (2014) (dokumentarfilm) • Fake-news • *Rokokoposten:* "Alternativet: Nye statsborgere skal hilse med high-five" (15. september 2018) • Reklamebillede: Bianco-reklame: "How to afford the whole collection" https://idansk.systime.dk/?id=c1353 • Reklametekst: "Niels og Grete's økologiske æg" • "Sæt scenen" fra Royal Copenhagen • Journalistik: Bang, Herman: "*Branden*" (1884) (Fortællende journalistik) I øvrigt: Passende faglig litteratur tilsvarende emnet retorik og argumentation.
Omfang	Antal lektioner á 1½ time: 13
Særlig fokuspunkter	Avisens historie, mediegenrer, virkemidler, medialisering, nyhedstrekanten, sladderjournalistik, etik og presseskik, manchet, rubrik, byline, overskrifter, brug af billeder, avisens historie, vinkling, kommunikationsmodellen, afsender, meddelelse, modtager, fra kulturens medie til mediekultur, massekommunikation, gatekeeping, gatewathing, google-generationen, censur, Gutenberg, medieplatforme, Kommunikationsmodellen, erhvervskommunikation, intern kommunikation, ekstern kommunikation, meddelelsesanalyse, mailkorrespondance, debatartikler, reklame, memo, portræt, websider, pressemeddelelse, brochure, læserbreve, logo, blog-indlæg, e-mail, nyhedsbreve, virksomhedsprofil, analyse og design af websider, storytelling, branding, reklameanalyse, AIDA modellen,

	segmentering, budskab, sproglige virkemidler, semantik, appelformer, det gyldne snit.
Berørte kernestofområder	• Dansk sprog, herunder sproglig variation og sprog anvendt i private, faglige og professionelle sammenhænge • Billeder, film og øvrige multimodale tekster • Sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, kommerciel kommunikation og øvrige erhvervsrelaterede tekster • Digitale kommunikationsformer, herunder sociale medier • Danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • Mindst én folkevise og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg • Mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlittercære værker • Oversatte tekster, der bidrager til at perspektivere dansksprogede tekster i en nordisk, europæisk eller global sammenhæng • Litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber, metoder og historie
Væsentlige arbejdsformer	Klasseundervisning, individuel forberedelse og læsning, fælles gennemgang, pararbejde, fremlæggelse af arbejdsspørgsmål, skriftlige øvelser.
Kompetencer til erhvervslivet	Almendannende kompetencer, kommunikation og skriftlig bevidsthed.

KERNESTOF

Kernestofområder	Faglig inspiration - koblingen til erhvervslivet
Se ovenfor i forløb 1-5	Se ovenfor i forløb 1-5

SUPPLERENDE STOF

Supplerende stofområder	Faglig inspiration - koblingen til erhvervslivet
Se ovenfor i forløb 1-5	Se ovenfor i forløb 1-5

UNDERVISNINGSPRINCIPPER OG PROGRESSION (KUN TILVÆKST B/A)

Eleverne opnår et højere abstraktionsniveau ved at opgradere deres c-niveau og b-niveau til a-niveau. Foruden et højere abstraktionsniveau får eleverne også et grundigere fagligt kendskab til forskellige danskfaglige teorier.

Arbejdsformen har fokus på selvstændighed både mundtlig og skriftligt. Eleverne arbejder med skriftlig fremstilling indenfor forskellige genrer, samt mundtlig analyse af forskellige litterære genrer. Både skriftlig og mundtlig eksamen indeholder ukendt tekstmateriale indenfor et kendt stofområde.

IT INDDRAGES I UNDERVISNINGEN

Dansk bidrager til elevernes digitale dannelse ved at arbejde med digitale analyseobjekter og internettet som vidensressource og kommunikationsforum. Gennem receptivt og produktivt arbejde med tekster i digitale fællesskaber lærer eleverne at forholde sig kritisk-analytisk, ansvarligt og reflekteret til de digitale medier og deres anvendelsesmuligheder.

Inddragelsen af it i danskundervisningen tjener to overordnede formål. For det første skal eleverne opnå digitale færdigheder: De skal opnå viden om, hvordan man anvender it formålsbevidst i forbindelse med fx mundtlige oplæg (præsentationsprogrammer mv.) og virtuelt gruppearbejde om skrivning (fx kollaborativ skrivning i webbaserede programmer), og de skal opnå færdigheder i at anvende internettet som vidensressource med kildekritisk bevidsthed. For det andet er formålet med inddragelsen af it i undervisningen, at eleverne skal blive digitalt dannede: De skal opnå et reflekteret og kritisk-analytisk forhold til, hvordan man begår sig i digitale fællesskaber – både socialt og etisk. Arbejdet med digitale medietekster (fx kommunikation på blogs, vlogs og sociale medietjenester) skal således fremme elevernes muligheder for at orientere sig og tage aktivt del i et demokratisk og globaliseret samfund præget af digitalisering.

EVALUERING

Den løbende evaluering skal dels måle elevens viden og kompetencer i forhold til de faglige mål og dels forbedre undervisningen og dermed elevens mulighed for faglig udvikling. Den har således både et bagudrettet og et fremadrettet element. Den bagudrettede evaluering er summativ, det vil sige, at den opsummerer elevens standpunkt i forhold til de fastlagte faglige mål. Den måler eleven i forhold til det gennemgåede stof. Undervejs i forløbet skal eleven gradvist tilegne sig mere viden og flere kundskaber og opfylde de faglige mål. Den summative evaluering tilrettelægges derfor i overensstemmelse med det samlede forløbs faglige progression. Denne evaluering vil typisk have karakter af standpunktskarakterer og interne prøvekarakterer – nogle af dem ledsaget af individuelle samtaler mellem lærer og elev. Formålet er her at eleverne opnår en klar opfattelse af udviklingen i deres faglige standpunkt i forhold til deres viden og kundskaber om litteratur, sprog og medier samt deres tekstanalytiske og tekstproduktive kompetencer. Den fremadrettede evaluering skal indvirke på den daglige undervisning og styrke elevens læring. Den skal forholde sig generelt til elevens læringssituation, arbejdsindsatsen, arbejdsbyrden, undervisningens tilrettelæggelse, elevernes indflydelse, klassens arbejdsmåder og lærerens indsats. Denne evaluering er formativ, det vil sige, at den skal påvirke den fremtidige tilrettelæggelse af undervisningen og elevernes læring. Den kan have forskellige former, men vil typisk have karakter af fælles diskussioner i klassen og eventuelt individuelle samtaler.

BEDØMMELSE

Skriftlig prøve på grundlag af et centralt stillet opgavesæt. Prøvens varighed er fem timer.

Mundtlig prøve på grundlag af en opgave med et tilhørende ukendt tekstmateriale, der samlet ikke må overstige fem normalsider a 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum) eller 12 min. afspillet tekst. Den enkelte opgave har udgangspunkt i et gennemgået forløb, jf. pkt. 2.2. Titlen på forløbet angives sammen med oplysninger om det ukendte tekstmateriale og en opgaveinstruks i overensstemmelse med

relevante faglige mål, jf. pkt. 2.1. Et tekstmateriale må anvendes højst tre gange på samme hold. Opgaverne skal tilsammen dække kernestof og supplerende stof. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter. Der gives ca. 60 minutters forberedelsestid. Eksaminationen tager udgangspunkt i eksaminandens fremlæggelse og former sig videre som en faglig samtale mellem eksaminand og eksaminator.

BEDØMMELSESKRITERIER

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1. Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden kan:

- anvende danskfaglig viden og fagets grundlæggende metoder relevant Dansk A, hhx 2017 i merkantile eux-forløb
- besvare den stillede opgave med selvstændighed og dokumentation - demonstrere sproglig korrekt, nuanceret og genrebevidst skriftlig fremstilling.

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse. Ved den mundtlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden kan:

- anvende danskfaglig viden og fagets grundlæggende metoder relevant
- fremlægge sin selvstændige besvarelse struktureret
- demonstrere sproglig korrekt, nuanceret og hensigtsmæssig mundtlig fremstilling. Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.